

Ο αστρονόμος Nicolaus Copernicus ήταν γεννημένος σε πόλη της σημερινής Πολωνίας. Ο νεοϊορκέζος καλλιτέχνης **Copernicus**, αν κρίνουμε από το πραγματικό του όνομα (Joseph Smalkowski) θα μπορούσε να έχει πολωνική καταγωγή και, γιατί όχι, κάποιο ενδιαφέρον για ό,τι διαδραματίζεται πέραν του ανθρωπίνως αισθητού. Στη σκηνή από τα μέσα των eighties, ο Copernicus φαίνεται να έχει αναπτύξει έναν προσωπικό τρόπο παρέμβασης στην καθημερινότητα, μέσω αυθορμητών παραστάσεων δρόμου, συνδυάζοντας ποιητικό λόγο, μουσική βεβαίως και, κυρίως, διάθεση, πολιτικό τω τρόπο, προφητική. Μέχρι στιγμής έχει ηχογραφήσει 12 άλμπουμ, με το 13ο, το “Disappearance” [Nevermore NCD 2091, 2009], να είναι σε κύκλο μέσω της MoonJune Records. Έχοντας δίπλα του μίαν ομάδα 13 αναγνωρισμένων αυτοσχεδιαστών από την Ανατολική Ακτή (Pierce Turner μουσική διεύθυνση, keys, Larry Kirwan κιθάρες, Mike Fazio steel κιθάρες, Marvin Wright μπάσο, George Rush τούμπα...), ο Copernicus, που, φυσικά, απαγγέλει, παίζοντας πλήκτρα, προβάλλει την ποιητική του μέσω μιας θεατρικότητας, ορατής... δια του ήχου και σχεδόν ανατρεπτικής. Αυτό μπορεί να τον διαφοροποιεί από την «ψύχρα» ενός μεγάλου μέρους της beat poetry, τοποθετεί όμως τον ίδιο σε θέση μάχης, όσον αφορά στο κοινωνικώς υποκινούμενο. Ο λόγος του κοφτερός, με αγχωτικές επαναλήψεις, με ιδιόμορφο στίσιμο και στίξη, σου δίνει, οπωσδήποτε, beat αίσθηση, προσανατολισμένους βασικά σ’ έναν, επίσης ιδιόμορφο, οικολογικόν άξονα, μια και τα δομικά «ιερά» της σύγχρονης φυσικής που παρατίθενται (παρελαύνει όλη η «στοιχειώδης» οικογένεια), μοιάζει να υπονοούν τα απαράβατα «όσια» του δικού μας κόσμου· που δεν μάς ανήκουν. Η «ύπαρξη» για τον Copernicus παραμένει ένα καπρίσιο της Δημιουργίας, το οποίο, ως ξένο προς εμάς, είναι αδύνατο

μισμό και την αδιάφορη ισορροπία της. (Το 21λεπτο “Revolution!!” είναι το συμπυκνωμένο μανιφέστο του Copernicus και της όντως εξαιρετικής μπάντας που τον συνοδεύει). Η πνευματική επαφή του Ιταλού (φωνές, ηλεκτρονικά) **Boris Savoldelli**, με τον αμερικανό κιθαρίστα **Elliott Sharp** μπορεί να συνέβει στο Μιλάνο, όταν οι Elliott Sharp’s Terraplane έδωσαν ένα live στην ιταλική πόλη, αφήνοντας άφωνο τον Savoldelli, όμως η πραγματική μάχη συνέβει τον Σεπτέμβριο του ’08 στη Νέα Υόρκη, όταν οι δύο μουσικοί αποφάσισαν να «συνομιλήσουν», χωρίς πολλά-πολλά, θέτοντας σε κίνηση ένα θαυμάσιο άλμπουμ. Το “Protoplasmic” [MoonJune MJR025, 2009], φτιαγμένο δίκως overdubs, είναι, αναμφισβήτητα, μια avant περιπέτεια, με σαφές όμως αισθητικό στόχο. Επεξηγούμε. Εκείνο που έχει αξία, σε τέτοιου τύπου εγχειρήματα, είναι, κατ’ αρχάς, να κρατείται το ενδιαφέρον εν εγρηγόρει σε κάθε δευτερόλεπτο τους (το συγκεκριμένο διαρκεί 49:28). Περαιτέρω, να μην διακρίνονται ηχητικά χάσματα, απεναντίας να «συμπληρώνονται» αυτά από ανάλογες εκπλήξεις. Και στο “Protoplasmic” είναι αλήθεια πως αυτές ακριβώς οι εκπλήξεις περισσεύουν. Δεν είναι μόνον τα εξώκοσμα φωνητικά του Ιταλού, βγαλμένα μέσα από τις μεγάλες ψυχή και prog πλατφόρμες του παρελθόντος, είναι κυρίως η αναπαράσταση όλου του ηλεκτρονικού δυναμικού, που «μολύνει» την pop culture ήδη από τα sixties. (Το ισοδύναμον ενός χιπ-χοπάδικου «turntable-ισμού» θα μπορούσε να είναι η έσχατη κατάσταση. Και είναι!). Παλαιότερη η επόμενη ηχογράφιση, αλλά τώρα πρωτοκυκλοφορεί. Οπότε... Πρόκειται για το άλμπουμ “Old News Borrowed Blues” [Engine e027, 2009] των **Composers Workshop Ensemble** (CWE) του **Warren Smith**. Ιστορικό σχήμα. Και όχι απλώς ιστορικό, αλλά κι ένα από τα κορυφαία του νεοϊορκέζικου jazz-underground στο πρώτο μισό

Οι ηχητικές προτάσεις που αρθρώνονται στη Νέα Υόρκη πάντα θ’ αποτελούν το Α και το Ω (και) της σύγχρονης jazz. Από τα χιλιάδες που συμβαίνουν, και ηχογραφούνται καθημερινώς στα στούντιο της αμερικανικής μεγαλούπολης, επιλέγουμε – τι άλλο; – τη «σταγόνα στον ωκεανό».

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ...

παραλαμβάνει ο Φώντας Τρούσας

να το διαχειριστούμε· «ζωή» και «θάνατος» είναι έννοιες δίκως νόημα. Αυτή η κατά τι νικησιτική αντίληψη, που διαπερνά την ποίησή του – ικανή να απογοητεύσει όσους κινούνται αντιδιαμετρικώς, και που αντιλαμβάνονται τη «καρά της ζωής» σε συνδυασμό με τις «καθαγιασμένες αξίες» –, βρίσκει έδαφος, ώστε ν’ αναπυκνωθεί περαιτέρω, στην αυθόρμητη ηλεκτρική συνοδεία, η οποία υπερ-υποβάλλει τον ακροατή με τον έκδηλο δυνα-

των seventies (τα δύο άλμπουμ του για την Strata East, τη διετία 1973-74, είναι διαχρονικά must have). Κάποτε στα 80s, οι CWE, με την πάντα σταθερή παρουσία του Warren Smith ντραμς, κρουστά, βιμπράφωνο και του Jack Jeffers τρομπόνι, θα μπουν σ’ ένα στούντιο του Brooklyn προκειμένου να γράψουν μία καταπληκτική session, φέρνοντας κοντά 15 οργανοπαίκτες υψηλής παικτικής κλάσης (Cecil Bridgewater, John Carleton, Craig Rivers, James Stewart...), οι οποίοι, αδιαφορώντας για τα... βαλτοτόπια που πνιγό-

ταν η jazz εκείνη την εποχή, θα δημιουργήσουν τελικώς ένα ασυναγώνιστο άκουσμα. Στριγγμένοι σε παραδοσιακές afro-spiritual και groove συνταγές – ο Smith μόλις είχε επιστρέψει από ένα ταξίδι στο Port Harcourt της Νιγηρίας – οι CWE αντιμετωπίζουν την jazz ως ένα πλάνο, επί του οποίου, πρωτίστως, καθορίζονται συναισθηματικές σχέσεις. Είναι σπάνια η... ανατριχιαστική ομορφιά που πηγάζει από συνθέσεις όπως η 18λεπτη “Rivers state suite” ή η 7λεπτη “The hungarian gypsy song”, την ώρα που μένεις άναυδος από τη φαντασία του γκρουπ στο έσχατο 21λεπτο “Free forms 1-4”. Τό’παμε. Ειδικώς στην Αμερική δεν ηχογραφείτο τέτοιου τύπου jazz στα χρόνια του ’80, γι’ αυτό και το “Old News Borrowed Blues” ξέμεινε στο ράφι.

Απεναντίας, στο “Lost + Found” [Engine E31, 2009] των **Tom Abbs & Frequency Response** έχουμε μια εικόνα ενός σημερινού νεοϊορκέζικου γκρουπ, αποτελούμενου από διακριτές μονάδες· Tom Abbs μπάσο, σέλο, τούμπα, Brian Settles τενόρο, σοπράνο, φλάουτο, Jean Cook βιολί, Chad Taylor ντραμς. Ο Abbs, μέλος των Yuganaut – για το άλμπουμ τους “This Musicship” [ESP, 2008] γράψαμε σε παλαιότερο τεύχος – και λοιπών σχηματισμών, αλλά και μάντζερ στην ESP-Disk, έχει έναν καλό λόγο-τρόπο, ώστε να παρουσιάσει με το σχήμα του την jazz που αγαπάει. Μία jazz, που ξεκινώντας από την κανονικοποιημένη «ελεύθερη φόρμα», διαπερνά κάποιες ήπιες chamber καταστάσεις, πριν καταλήξει και πάλι στο σημείο εκκίνησης. Ο τρόπος δράσης του Abbs έχει να κάνει με μια σειρά 22 μελωδιών (αποσπασμάτων τους καλύτερα, όπως ο ίδιος σημειώνει), τις οποίες τυχαίως συνδυάζει – το «τυχαίως» να είναι άραγε μαθηματικώς προσδιορισμένο; – με οπτικές ή ηχητικές δομές. Δεν είμαι σίγουρος πώς ακριβώς δουλεύει ο Abbs. Βεβαίως, το ότι χειρίζεται την εικόνα – όπως διαβάζω στο βιογραφικό του – τόσο καλά όσο και τον ήχο, του παρέχει τη δυνατότητα να επηρεάζεται και να «επηρεάζει» και τα δύο.

Η avant-jazz, εκείνη που πρότεινε (και) η ESP-Disk στα χρόνια του ’60, εξακολουθεί ν’ απασχολεί και να επηρεάζει σύγχρονους σχηματισμούς. Τώρα, πόσο... σύγχρονο μπορεί να είναι το **Flow Trio** αυτό είναι μία άλλη ιστορία, καθότι οι μουσικοί που το αποτελούν είναι όλοι τους παλιές καρβάνες. Ο Louie Belogenis είναι από τους τενόρο εξερευνητές που βημάτισαν δίπλα στον John Zorn για περισσότερο από δύο δεκαετίες. Ο κοντραμπασίστας Joe Morris είναι ο free... κιθαρίστας που βρέθηκε δίπλα στους Matthew Shipp, Mat Maneri, William Parker, Ken Vandermark κ.ά., ενώ ο ντράμπερ Charles Downs με το άλλο του όνομα, ως Rashid Bakr, υπήρξε μέλος των Muntu Ensemble, των Other Dimensions In Music και ακόμη, στα 70s, συνεργάτης του Cecil Taylor. Έτσι, η ιστορία και των τριών στο «ελεύθερο πεδίο» δεν μπορεί παρά να προαναγγέλει ένα άλμπουμ αναλόγου ύψους. Και όντως. Ηχογραφημένο στο Brooklyn, τον Οκτώβριο του ’08, το “Rejuvenation” [ESP 4052, 2009] είναι ο τρόπος να κοιτάξεις τις κατακτήσεις του εξήντα, αρνούμενος όμως το ξεπατίκωμα. Ο Coltrane και ο Ayler θα υπάρχουν πάντα – υπάρχουν, εννοούμε, και στα φυσήματα του Belogenis –, εκείνο που δεν εξασφαλίζεται ότι θα υπάρχει είναι η παρουσία κομματιών όπως το “Succot”, με το παραδειγματικό σόλο, αλλά και τη συνοδεία του δοξαριού του Morris, ή το “Unfolding” με τα ισχυρά χτυπήματα

του Downs και την πολυρυθμία α λα Milford Graves. Είναι Ελβετός ο 28χρονος **Samuel Blaser**, είναι πορτογαλική ετικέτα η clean feed, όμως το άλμπουμ του “Pieces of Old Sky” [clean feed CF151CD, 2009] είναι ηχογραφημένο στο Brooklyn, τον Ιούνιο του ’08, από μουσικούς της νεοϊορκέζικης σκηνής (Todd Neufeld κιθάρα, Thomas Morgan κοντραμπάσο, Tyshawyn Sorey ντραμς). Πρόκειται για ένα εξαιρετικό CD, για μία εξαιρετική περίπτωση μουσικού-τρομπονίστα. Ο Blaser είναι, κατ’ αρχάς, έξοχος μελωδός. Αποκομίζει από τη μελέτη της free εποχής το «βαθύ αίσθημα», την ανάγκη να υπονοεί με τη μουσική σου περισσότερα απ’ όσα εμφανίζεις, όμως δεν παύει ποτέ να τον απασχολεί η αρμονική δομή των κομματιών του, η λειτουργία τους μέσα σ’ ένα πλαίσιο καθαρής απόλαυσης. Αν και επιλέγει «μέσες» και «αργές» ταχύτητες ίνα ξεδιπλώσει τα συναισθήματά του, η παρουσία του δεν φειδεται, ποτέ, δεξιοτεχνίας και σιγουριάς· με τις συνθέσεις του να αναπτύσσονται αργά και νωκελικά, αφήνοντας μια αίσθηση τελετουργίας. Μικρές (δίλεπτες), μέσες (5λεπτες, 8λεπτες) και μεγάλης διάρκειας (17λεπτες, 11λεπτες), κινούνται μ’ έναν υποδόριο τρόπο, παραινώντας στη διαδρομή όλη την υπόλοιπη ομάδα. Το φερώνυμο 17λεπτο κομμάτι που ανοίγει το άλμπουμ, δείχνει, με τον πιο απερίφραστο τρόπο, πως ο Samuel Blaser δεν είναι, απλώς, το επόμενο μεγάλο ταλέντο στο τρομπόνι, μα κι ένας συνθέτης περιωπής. Περισσότερο το “Narrow Margin” [Microphonic, 2008] του κιθαρίστα **Andrew Green** δεν κρύβει, από τον τίτλο του κιόλας, τη σινεφίλ αναφορά του (“Narrow Margin” είναι ο τίτλος ενός, χαμηλού budget, film noir, του 1952, σε σκηνοθεσία Richard Fleischer). Παρατάσσοντας δίπλα του, στα Park West Studios του Brooklyn, έξι μουσικούς που χειρίζονται τενόρο, τρομπέτα, τρομπόνι, μπάσο, ντραμς και wurlitzer πιάνο, κι έχοντας μελετήσει, προφανώς, τον τρόπο που αρθρώνεται ο ήχος στις ταινίες του είδους, ο Green δημιουργεί ένα μετα-σάουντρακ θα λέγαμε, κινούμενος σε bor (post-bor δηλαδή), free, fusion (το σόλο του στο “Short cut” π.χ. είναι αμιγώς rock), ακόμη και pop φόρμες. Ως αποτέλεσμα μάς παρουσιάζει επτά δικές του συνθέσεις, καθώς και μία διασκευή στον «Ταξιδιτή» του Bernard Herrmann, οι οποίες μπορεί να αναπαράστησουν τις επιμέρους δράσεις μιας ταινίας noir. Γροογν, ευχάριστο άκουσμα από ένα μουσικό και δάσκαλο (έχει εκδώσει δύο βιβλία για την τζαζ κιθάρα), που ζει κι εργάζεται στη Νέα Υόρκη.

Επαφή: MoonJune Records, 32 Union Square East #206, New York, NY 10003, USA, www.moonjune.com (για τα άλμπουμ της MoonJune), ESP-Disk, 990 Bedford Avenue, Brooklyn, NY 11205, USA, www.espdisk.com, www.engine-studios.com (για τα άλμπουμ της Engine και της ESP-Disk), Braithwaite & Katz, 248 South Great Road, Lincoln, MA 01773, USA, ann@bkmusicpr.com (για τα άλμπουμ της Clean Feed και της Microphonic)

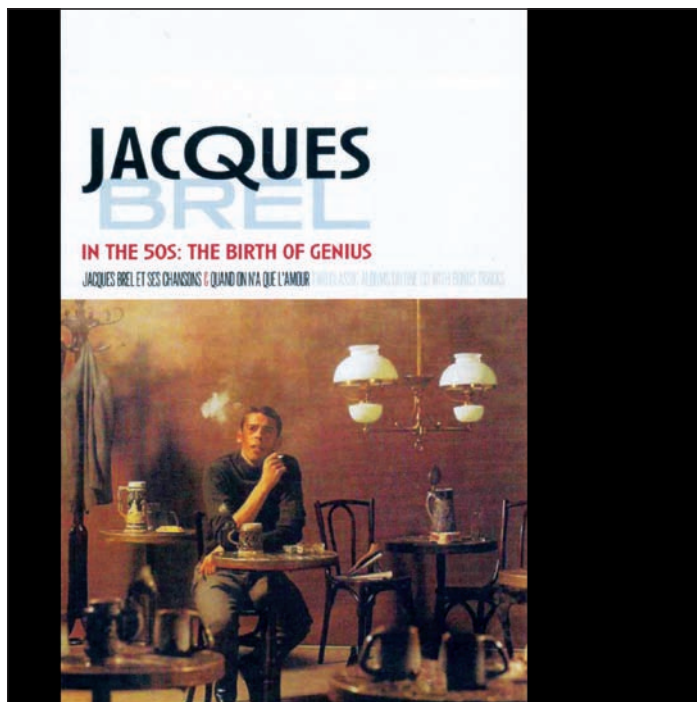

ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΕΙΣ

“in search of the mystery”

Όταν «μουσική» σήμαινε κάτι περισσότερο από ένα laptop και δυο προγράμματα της συμφοράς...

γράφει ο Φώντας Τρούσιος

είχαν αγγλικό στίχο (“If we only have love”) δεν διασώθηκε καμμία... Λογικόν. Το δισκογραφικό ξεκίνημα του **Serge Gainsbourg** (1928-1991) να μην έχει την ηχητική πληθωρικότητα των μετέπειτα εγγραφών του· τότε, όταν ο μοναδικός αυτός γάλλος αρτίστας ανακάτευε με θαυμαστή δεξιοτεχνία την καλύτερη pop, soul, funk, reggae, progressive, easy, afro και jazz music των ημερών του δημιουργώντας αξεπέραστα άλμπουμ. Να σας πω ένα; “Histoire de Melody Nelson”, η συνεργασία του με τον Jean-Claude Vannier, στην Philips, το ’71. Ok, θα συμφωνήσω. Παραφέρομαι. Ο Gainsbourg ήταν κάτι πολύ περισσότερο από έναν, δύο ή περισσότερους δίσκους, όμως, επί του προκειμένου, ένα CD είναι εκείνο που μας απασχολεί· έχει τίτλο “Songs On Page One” [el, Cherry Red/ Hitch-Hyke] και περιλαμβάνει, βασικά, δύο κεφάλαια. Το 1958, όταν κυκλοφόρησε το ντεμπούτο 10ιντσο τού Gainsbourg “Du Chant a la Une!...” στην Philips (περιείχε 9 tracks και διαρκούσε 23 λεπτά), η jazz ήταν η μουσική που απασχολούσε τους παρισινούς κύκλους, τουλάχιστον εκείνους της «αριστερής όχθης». Και η αλήθεια είναι πως ο Alain Goraguer κατόρθωσε να αποδώσει το νέο κλίμα, χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες ενορχηστρωτικές λύσεις. Cool vibes, «χαμηλές» πνευστές γραμμές, off-beats, δίκως ν’ αποφεύγει – γιατί εξάλλου; – το valse, ή τις παραδοσιακές αξίες του γαλλικού άσματος. Στο track list το “Ce mortel ennui” και το “Du jazz dans le ravin” που ανασκαλεύουν τις καινούριες εκπλήξεις, το αφηγηματικό “L’alcool”, το “Le roinceur des Lilas”, το blues “Ronsard 58”... Ήταν η αρχή. Το ενδιαφέρον του Gainsbourg για το τραγούδι της «αριστερής όχθης», αλλά κι ένας τρόπος να επιβιώσει καλλιτεχνικώς, μια και ακόμη δεν φαίνεται να είχε πειστεί για την αποδοχή του από τους Γάλλους, ήταν εκείνα που τον ώθησαν να γράψει 6 άσματα για την Michele Arnaud, περί το 1958 (δεν είμαι σίγουρος πώς πρωτοεκδόθηκαν, μάλλον σε 45άρια από την Ducretet Thomson, αν και όλα ανθολογούνται στο μεταγενέστερο LP τής Arnaud “Chansons Douces, Chansons Riquantes”). Και αυτά λοιπόν στη συλλογή της el. Ήτοι, ιστορικό υλικό του ’58 το οποίο επανέρχεται λόγω 50ετίας...

β. Νέα Υόρκη, ’66–’67

Το 1967 ο **Gato Barbieri** είχε ήδη μία πολύχρονη καριέρα πίσω του, ξεκινώντας από την πατρίδα του την Αργεντινή στα late fifties και λίγο αργότερα από την Ιταλία, στην οποία θα βρεθεί το 1962 (ηχογραφήσεις με Giorgio Azzolini, Franco Tonani, Sandro Brugnolini, Gino Paoli, Giorgio Gaslini κ.ά), εκεί όπου θα γνωρίσει τον Don Cherry· τον μουσικό που θ’ αλλάξει έκτοτε τους αισθητικούς προσανατολισμούς

του. Οι δυο τους θα συνεργαστούν με τον Krzysztof Komeda στο OST της ταινίας του Jerzy Skolimowski “Le Depart” [Phillips, 1964], θα ηχογραφήσουν το... ιταλικό “Togetherness” [Durium, 1965], θα παίξουν στο Montmartre Jazzhus της Κοπεγχάγης τον Μάρτιο του ’66 (απ’ όπου θα προκύψουν τελικώς τρία CD), θα συνεργαστούν στα “Complete Communion” [Blue Note, rec.12/1965] και “Symphony For Improvisers” [Blue Note, 1966], πριν, τον Μάρτιο του ’67, ο Barbieri μπει σε κάποιο νεοϋορκέζικο στούντιο για να γράψει το “In Search of the Mystery”, πρώτο και τελευταίο άλμπουμ του για την εταιρία ESP-Disk’ [ESP 1049, 2009]. Η ηχογράφηση είναι από ‘κείνες που θα λέγαμε «μια κι έξω». Είναι σίγουρο πως έγινε μέσα σε ελάχιστες ώρες και, το κυριότερο, είναι σίγουρο πως έγινε για κάποιον πολύ συγκεκριμένο λόγο. Για ν’ αποσφηνιστεί, με λίγα λόγια, η σχέση του Barbieri με τον τελευταίο ήχο του John Coltrane και κυρίως με τον ήχο του Albert Ayler. Το υλικό είναι «ελεύθερο» (συνοδεύουν οι Calo Scott τσέλο, Norris “Sirone” Jones μπάσο, Bobby Karr ντραμς) κι εκείνο που αξίζει να πούμε είναι πως, εδώ, υπάρχει, διακρίνεται και ενίοτε κυριαρχεί – απογυμνωμένος βεβαίως – ο trippy-space και πάντα θρασύς ήχος του Barbieri, εκείνος που έφθασε στο αποκορύφωμά του με τις διακάρες του στην Flying Dutchman, λίγο καιρό αργότερα. (Σημείωση: το “Michelle” δεν σχετίζεται με τους Beatles, αλλά με τ’ όνομα της συζύγου του...).
Επαφή: ESP-Disk, 990 Bedford Avenue, Brooklyn, NY 11205, USA, www.espdisk.com
Είχα αγοράσει «τσάμπα» στο Μοναστηράκι, πριν δυο δεκαετίες, το πρώτο άλμπουμ της **Laura Nyro** (γεννημένη στο Bronx το ’47, πέθανε κάπου στο Connecticut 50 χρόνια αργότερα), το “The First Songs” του 1966, σε ετικέτα... μουσταρδί Verve Forecast. Μέχρι πρότινος είχα την εντύπωση πως επρόκειτο για την original έκδοση. Τώρα, που το έψαξα λιγάκι παραπάνω, διαπιστώνω πως πρόκειται για την τρίτη έκδοση βινυλίου από τις αρχές του ’70. Γιατί το λέω αυτό; Μόνο για να δείξω πως εκείνο το άλμπουμ είχε κάτι το ιδιαίτερο, ώστε ν’ αναγκάζει την MGM να το τυπώνει και να το ξανατυπώνει μέσα στα χρόνια. Δεν είχε βγάλει, απλώς, μερικά ωραία τραγούδια (όλα συνθέσεις της Nyro), αλλά σε «δεύτερες» ή και «τρίτες» εκτελέσεις είχε προσφέρει mega-hits για τους Blood Sweat and Tears (“And when I die”, No 2), τους 5th Dimension (“Wedding bell blues” No 1,

“Blowin’ away” No 21) και την Barbra Streisand (“Stoney end”, No 6) – όλα τη διετία 1969-1970!! Αυτό λοιπόν το άλμπουμ με τον πρώτο-πρώτο «σίγουρο» τίτλο του, ως “More Than A New Discovery”, επανεκδίδει σε CD η βρετανική εταιρία Cherry Red/Rev-Ola [Hitch-Hyke], δίνοντάς μας την ευκαρία για μία ταχεία επανεκτίμηση. Είναι, έτσι, τα τραγούδια που βαραινούν – και όχι μόνον τα πολύ γνωστά, αλλά και τα λιγότερο όπως το “Lazy Suzan” π.χ. – είναι φυσικά οι μάλλον pop, και ελαχίστως δραματικές, ερμηνείες τής Nyro, που προαναγγέλλουν το ύφος singer-songwriters τύπου Joni Mitchell ας πούμε (μην ξεχνάμε πως οι ηχογραφήσεις συμβαίνουν το 1965!) και βεβαίως είναι η... easy soul, blues, gospel ενορχήστρωση του Herb Bernstein, που προσδίδει στο άλμπουμ μίαν αλάνθαστη αίσθηση μοντερνισμού. Treasure item; Δεν είμαι σίγουρος... αλλά, σε κάθε περίπτωση, μπροστά απ’ την εποχή του.

γ. Γιοχάνεσμπουργκ, ’70

Το “Astra” [EMI-Parlophone/ Fresh Music, 1970/ 2005] των **Freedom’s Children** κυριαρχεί στις συνειδήσεις όσων γουστάρουν ακαταμάχητο space rock, βουτηγμένο σε ψυχεδελικές θάλασσες. Αυτοί θα το γνωρίζουν· και θα το τιμούν αναλόγως. Για όλους τους υπολοίπους ας πούμε, έστω και με τετραετή καθυστέρηση, μια και δεν μάς δώθηκε η αφορμή να το πράξουμε νωρίτερα, πως το συγκεκριμένο δεύτερο άλμπουμ των νοτιοαφρικανών rockers (δίκως τον Harry Roulous στη σύνθεσή τους), είναι ένα αυθεντικό acid έργο, που παρήχθη κάτω από ιδιόζυμες συνθήκες, σε μια χώρα θεωρητικώς αποκομμένη από τον αγγλο-αμερικανικό άξονα (του καλού). Και λέμε «θεωρητικώς» γιατί το όραμα, η όρεξη και το ταλέντο δεν έλειπαν, όπως δεν έλειψε κι ένα καθοριστικό ταξίδι στο Λονδίνο το 1969, όταν οι Freedom’s, ανάμεσα σε άλλα, θα παίξουν στην ίδια σκηνή με τους Pink Floyd, δοκιμάζοντας για πρώτη φορά LSD. Το – με τον ελληνικό τίτλο – “Astra” είναι ένα περίτεχνο φουτουριστικό παραμύθι, ένα concept space trip, επηρεασμένο από το «μεγαλύτερο βήμα της ανθρωπότητας» τον Ιούλιο του ’69, πνιγμένο μέσα στα εφέ – πρωτόγονα μεν, τόσο δηλητηριώδη δε –, τα βαρέα παιχνίδια, τις ανατριχιαστικές φωνές, τα επικά soli, την ακαταμάχητη ατμόσφαιρα. Με στίχους που άλλοτε εύκολα και άλλοτε δυσκολότερα αποκρυπτογραφούνται – το εισαγωγικό “Aileen” θα μπορούσε να παραπέμπει στην “Aelita”, τη φιλική βασίλισσα του Άρν, του Σοβιετικού Γιάκοβ Προταζάνοβ, ενώ το “The kid came from Hazareth” θα μου άρεσε να είναι βγαλμένο από βιβλίο του Kautsky, με το «παιδί» από τν... Ναζαρέτ, και από τ’ άστρα, να μην κρατάει μαστίγιο, αλλά όπλο! – οι Freedom’s Children όλοι μέσα στη ψυχεδελική παραζάλη φαίνεται να μην ξεχνούν ούτε την αγγιότητα του πολέμου (“Medals of bravery”), ούτε τν... ιδιότυπη νοτιοαφρικανική «δημοκρατία» τους (“Gentle beasts”, “Tribal fence”). Και δεν είπαμε τίποτα για το “The homecoming”, ίσως το επιβλητικότερο heavy-psych άσμα που χαράχτηκε ποτέ σε δίσκο. Julian Laxton κιθάρες, Ramsay Mackay μπάσο, Gerard Nel πιάνο, harpsichord, Nicolas Martens όργανο, Brian Davidson φωνή, Colin Pratley ντραμς, κρουστά, τα ονόματα των ανθρώπων που άφησαν πίσω τους αυτό το αξεπέραστο έργο.

Επαφή: Fresh Music, PO Box 782022, Sandton 2146, South Africa, www.freshmusic.co.za, (Benjy Mudie) e-mail: fresh@icon.co.za